

A když jste pak přijeli na místo?

Ten dotyčný, který nás doprovázel a mluvil místním jazykem, si stoupl před dav lidí, který se shromáždil, a velice jednoduše jim vysvětlil, odkud jsme, proč přicházíme a jak si organizaci naší práce na místě představujeme. Aaron vždy mluvil velmi pěkně, mluvit k lidem ho bavilo, takže to vřdycy nakonec pochopili. Zpráva o nás se rychle šířila, takže na nás pak v každé další vesnici čekaly o to větší davy pacientů. Někdy stačilo jen zastavit u hloučku podvyživených dětí někde v buši a najednou se tam za pár minut objevovali další a další lidé. Ani jsme netušili, kde se tam najednou vzali. Vůbec to nevydalo, že tam někdo kolem žije.

Co místní lidé říkali na vaše působení?

V Malawi pro nás vždy, když jsme přijeli, uspořádali velkou oslavu s tancem a zpěvy. Museli jsme s nimi také tancovat, což pro ně byla asi velká zábava, protože oni to mají prostě v krvi, zatímco my jsme vedle nich působili komicky. Tanec a zpěv jsou pro ně možnost, jak se na chvíli odreagovat a zapomenout na svoje trápení, takže jsme za to byli rádi. Bylo krásné vidět, jak se za roky našeho působení vesnice pozvedla. Z místa, které bylo plné podvyživených dětí a zanedbaných nemocí, kde byla spousta lidí hladových, chodila bez bot a v roztrhaném oblečení, se postupem času vyloupla vesnice s mnohem důstojnějším způsobem života. Přivedli jsme do vesnice elektřinu, darovali jsme jim kuřata a kozy, díky kterým měli nejen tak potřebné bílkoviny, ale i určitou jistotu do budoucna. Pomohli jsme jim se vzděláváním i hospodařením a především, vymýtili jsme ty nejhorší stavy podvýživy a nepočítaně lidí vyléčili. A nejenže jsme je vyléčili, ale hlavně už ty těžké stavy znovu nevznikaly.

Jak se vám to podařilo?

Osvětou. Přestali například prát prádlo v řece, z níž často onemocněli bilharziózou (jinak též označována jako schistosomóza – parazitární onemocnění člověka a zvířat

způsobené krevními motolicemi rodu *Schistosoma* [krevnička], které ve vodě pronikají přes kůži do krevních cév a způsobují vážné až život ohrožující stavy), ale prali v betonové vaně, kterou jsme jim nechali postavit spolu se studnou na pitnou vodu. Na vybudování těchto studen přispěl i český UNICEF a nezisková organizace sdružující studenty medicíny 130 zemí světa IFMSA, konkrétně její pobočka z naší ostravské lékařské fakulty.

Občas si pořídili nějaké vajíčko či jiné bílkoviny, začali používat moskytiéry, chovat kozy, kuřata a pěstovat i jiné plodiny než jen kukuřici. Zdůrazňovali jsme jim taky potřebu likvidace smetišť, budování fekálních jam dál od studní, hygienu rukou a podobně.

Darovali jste jim tedy i zvířata?

Ano, to byl krásný projekt. Spočíval v tom, že jsme vyhledali nejchudší rodiny a darovali jim kozu. Koupili jsme ji za peníze našich dárců, kteří právě na toto zvíře přispěli. Rodina ji však dostala pod podmínkou, že až se jim narodí první kůzlátko, musí ho darovat jiné chudé rodině. To museli splnit všichni obdarovaní, čímž se počet koz i obdarovaných rodin neustále zvyšoval. Koza se pro ně stala něčím, jako je pro nás účet v bance – čím víc kůzlátek měli, tím byli bohatší. Kromě toho z nich měli mléko, které nebyli do té doby zvyklí pít, takže si mohli doplnit bílkoviny a maso, když už jich měli víc. Stejně tak to byl majetek, který mohli prodat nebo za něco směnit.

Bylo krásné vidět, jak se z lidí, kteří sami neměli vůbec nic, najednou stali ti, kteří mohou něco darovat. Dali jsme těm nejchudším lidem na světě možnost zažít ten krásný pocit z obdarování potřebných.

A tímto stylem se jedno zvíře, jehož pořízení stálo něco málo přes patnáct set korun, postupně rozrostlo na stádo, které uživilo nejchudší ve vesnici. Koza je navíc absolutně nenáročná zvíře. Párkrát ji uvážete doma, aby si zvykla, a pak už se může toulat, kde chce. Napase se a zase se vrátí, takže